

Šolsko ministrstvo, ki jo je predpisalo/odobrilo? Težko je reči. Prav zato je potrebno ločevati še med govorcem in izjavljalcem.

Govorec je tisti, ki je odgovoren za izjavo, ki ga ima za odgovornega izjava sama (je vpisan vanjo) oz. je odgovoren za dejanje izjavljanja izjave.

V našem primeru z učencem in njegovimi starši na prvi pogled nimamo težav – izjava (glagola) vsebuje morfem 1. osebe ednine sedanjika (-m), ki kot govorca izjave (nedvoumno) določi osebo, podpisano pod izjavo. Kaj pa se zgodi, če izjava ne vsebuje tako transparentnih jezikovnih sredstev? Ali naj bo (empirični, materialni) govorec res odgovoren za vse, kar je vsebovano v izjavi? Moramo res vse, kar je izrečeno (ali nakazano) v izjavi, nujno obravnavati kot govorčevu stališče?

Na tej točki je torej potrebno vpeljati še en koncept: izjavjalce. Po Ducrotu ima namreč vsaka izjava (lahko) več izjavjalcev ali (če smo natančnejši in manj zavajajoči) več različnih *izjavjalnih položajev*, kar, povedano z drugimi besedami, pomeni, da je lahko v eni sami izjavi zastopanih oz. predstavljenih več različnih stališč. Ducrotovo stališče je pravzaprav še radikalnejše; trdi namreč, da lahko *vsako izjavo* razčlenimo v najmanj dva izjavjalna položaja. Vzemimo primer negacije:

(90) Ta ograja ni rdeča.

Govorec te izjave pred(po)stavlja dva izjavjalca oz. izjavjalna položaja:

- prvega, (I₁), ki trdi, da je ograja rdeča,
in
- drugega, (I₂), ki zavrača njegovo trditev.

Sam, kot tisti, ki izjavo izreka, se priliči I₂.

In vendar – kaj nam omogoča, kaj nam sploh dovoljuje, da postopamo na ta način? Kaj nam daje pravico, da razlikujemo med *različnimi* izjavjalnimi položaji v okviru *iste* izjave? V primeru (90), npr., že samo dejstvo, da ograj, ki bi bile »nerdeče«, »nerumene« ali »nerjave«, sploh ni. Seveda ograjo lahko *opišemo* kot »nerdečo«, »nerumeno« ali »nerjavo«, vendar nam ta podatek ne da prav nobene predstave o tem, kakšne barve ograja v resnici je. Zato nekdo, ki trdi, da »X ni ...«, nujno (četudi implicitno) ugovarja nekemu (četudi morda neizrečenemu) mnenju, ki trdi nasprotno – da namreč »X je ...«. Kar pa seveda nikakor ne pomeni, da trdilne izjave ne morejo biti polifone; če kdo pravi: »Ta ograja je rdeča«, lahko s tem zatrjuje nekaj, kar je nekdo drugi zanikal!